

Mazowiecki Kurator Oświaty
Al. Jerozolimskie 32, 00-024 Warszawa

ZSE.021.6 – 1.2013.EW

I. **KSZTAŁCENIE DZIECI I MŁODZIEŻY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI
W PRZEDSZKOLACH, SZKOŁACH I PLACÓWKACH.**

PODSTAWA DO OBJĘCIA KSZTAŁCENIEM SPECJALNYM:

Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane przez zespół orzekający działający w **publicznej poradni psychologiczno – pedagogicznej, w tym w poradni specjalistycznej.**

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) - art. 71b ust. 3.

WNOSKUJĄCY O WYDANIE ORZECZENIA:

rodzice/prawni opiekunowie dziecka

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych(Dz. U. z 2008r. Nr 173, poz. 1072).

ZAPEWNIAJĄCY MIEJSCE KSZTAŁCENIA:

Za organizację kształcenia specjalnego ucznia niepełnosprawnego odpowiedzialna jest właściwa jednostka samorządu terytorialnego, do zadań której należy prowadzenie odpowiednio przedszkoli lub szkół danego typu i rodzaju.

Odpowiednią formę kształcenia, na wniosek rodziców zapewnia:

- 1) w przedszkolach ogólnodostępnych, integracyjnych i specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych i integracyjnych – wójt, burmistrz, prezydent;
- 2) w szkołach specjalnych i ośrodkach – starosta.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) - art. 71b, ust. 5 – 5b.

DECYDUJĄCY O WYBORZE MIEJSCA KSZTAŁCENIA:

rodzice/prawni opiekunowie dziecka

Rodzice, zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej mają wyłączne prawo do decydowania o swoim dziecku, o ile prawo to nie zostanie im ograniczone lub nie zostaną go pozbawieni.

Podstawa prawna:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.

Ważne:

Dyrektor obwodowej szkoły podstawowej i obwodowego gimnazjum nie może odmówić przyjęcia dziecka, również z niepełnosprawnością, zamieszkałego w obwodzie danej szkoły.

W przypadku szkoły ponadgimnazjalnej, jeśli uczeń spełnia wymagane kryteria, odmowa również nie powinna mieć miejsca.

Jednocześnie, w stosunku do uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dyrektor szkoły zobowiązany jest do zapewnienia im specjalnej organizacji nauki i metod pracy.

UCZNIOWIE Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ OBEJMOWANI KSZTAŁCENIEM SPECJALNYM:

Kształceniem specjalnym obejmuje się:

Uczniów z niepełnosprawnością:

- 1) niesłyszących;
- 2) słabo słyszących;
- 3) niewidomych;
- 4) słabo widzących;
- 5) z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją;
- 6) z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim;
- 7) z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym;

- 8) z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera;
- 9) z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

MIEJSCE KSZTAŁCENIA UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ:

- 1) **Wychowanie przedszkolne** może być zorganizowane w formie kształcenia specjalnego w:
 - a) przedszkolu ogólnodostępnym,
 - b) przedszkolu integracyjnym,
 - c) przedszkolu specjalnym,
 - d) oddziale przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej,
 - e) ośrodka rewalidacyjno-wychowawczym.

- 2) **Kształcenie specjalne uczniów niepełnosprawnych** może być organizowane w formie nauki w:
 - a) szkole ogólnodostępnej,
 - b) szkole lub oddziale integracyjnym,
 - c) szkole lub oddziale specjalnym,
 - d) specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym,
 - e) ośrodka rewalidacyjno-wychowawczym.

Ważne:

szkoły przysposabiające do pracy to szkoły ponadgimnazjalne przeznaczone dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

OKRES KSZTAŁCENIA:

Kształcenie dzieci i młodzieży:

niepełnosprawnych, może być prowadzone do końca roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy:

- 1) 18. rok życia - w przypadku szkoły podstawowej;
- 2) 21. rok życia - w przypadku gimnazjum;
- 3) 24. rok życia - w przypadku szkoły ponadgimnazjalnej.

Dzieci i młodzież z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim:

Dzieci i młodzież z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, w wieku od 3 do 25 lat, uczestniczą w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych zespołowych lub indywidualnych. Zajęcia są formą realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki.

Ważne:

Zajęcia organizuje się dla dzieci i młodzieży od początku roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 3 lata, do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 25 lat.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.)- art. 16, ust.7.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 kwietnia 2013r. w sprawie warunków i sposobu organizowania zajęć rewalidacyjno – wychowawczych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim (Dz. U. z 2013r., poz. 529).

ZADANIA PRZEDSZKOLA I SZKOŁY W STOSUNKU DO UCZNIĄ Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ OBJĘTEGO KSZTAŁCENIEM SPECJALNYM:

Szkoła ma za zadanie:

1. Zapewnienie realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego.
2. Zapewnienie odpowiednich, ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów, warunków do nauki, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych.
3. Zapewnienie zajęć rewalidacyjnych.
4. Zapewnienie, stosownie do potrzeb, zajęć specjalistycznych (rozwijających zainteresowania i zdolności, dydaktyczno – wyrównawczych, korekcyjno – kompensacyjnych, socjoterapeutycznych i innych o charakterze terapeutycznym.
5. Integrację uczniów ze środowiskiem rówieśniczym.
6. Przygotowanie uczniów do samodzielności w życiu dorosłym.

REALIZACJA EDUKACJI UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ:

Dla każdego ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego należy opracować, **niezależnie od typu i rodzaju szkoły do której uczęszcza**, indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny **(IPET)**.

Program opracowują zespołowo nauczyciele i specjaliści prowadzący zajęcia z uczniem.

Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny (IPET) zawiera:

- 1) zakres dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia;

- 2) zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów podejmowane wobec dziecka, w tym zakres działań o charakterze rewalidacyjnym;
- 3) formy i metody pracy z uczniem;
- 4) formy i okres udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane;
- 5) działania wspierające rodziców ucznia;
- 6) zakres współdziałania z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży,
- 7) zajęcia rewalidacyjne oraz inne zajęcia odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów;
- 8) zakres współpracy nauczycieli i specjalistów z rodzicami uczniów.

SPRAWDZIAN I EGZAMINY ZEWNĘTRZNE:

Na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego uczniowie lub absolwenci z niepełnosprawnościami przystępują:

- do sprawdzianu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej,
- egzaminu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w gimnazjum,
- egzaminu maturalnego
- egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie,

w warunkach i formie dostosowanych do rodzaju ich niepełnosprawności.

Dostosowanie warunków przeprowadzania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego oraz egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie do uwarunkowanych niepełnosprawnością indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia lub absolwenta polega w szczególności na:

- zminimalizowaniu ograniczeń wynikających z niepełnosprawności,
- wykorzystaniu odpowiedniego sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych
- odpowiednim przedłużeniem czasu przewidzianego na przeprowadzenie sprawdzianu lub egzaminu,
- zapewnieniu obecności w czasie sprawdzianu lub egzaminu specjalisty z zakresu danej niepełnosprawności, jeżeli jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu z uczniem lub absolwentem lub pomocy w obsłudze sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych.

Ważne:

Szczegółową informację o sposobach dostosowania warunków i form przeprowadzania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego oraz egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie odpowiednio do rodzaju niepełnosprawności lub indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów lub absolwentów **opracowuje Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i podaje do publicznej wiadomości na stronie internetowej Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w terminie do dnia 1 września roku szkolnego, w którym jest przeprowadzany sprawdzian lub egzamin.**

Na podstawie informacji dyrektora CKE, rada pedagogiczna wskazuje sposób lub sposoby dostosowania warunków przeprowadzania sprawdzianu lub egzaminu do rodzaju niepełnosprawności lub indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów lub absolwentów wybierając spośród możliwych sposobów dostosowania określonych w informacji.

Regulacje umożliwiające dostosowanie warunków i formy przeprowadzania egzaminów eksternistycznych do potrzeb i możliwości osób niewidomych, słabowidzących, niesłyszących, słabosłyszących, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim lub z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera zawiera rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie egzaminów eksternistycznych (Dz.U. z 2012r., poz. 188).

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 228, poz. 1490, z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach (Dz. U. z 2010 r. Nr 228, poz. 1489, z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. Nr 83, poz. 562, z późn. zm.).

Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 8 kwietnia 2008 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (Dz.U. Nr 65, poz. 400, z późn. zm.).

WARUNKI KSZTAŁCENIA:

Liczebność oddziałów:

Liczba uczniów w oddziale powinna wynosić:

- 1) w szkole (oddziale) dla uczniów niesłyszących i słabo słyszących - **od 6 do 8;**
- 2) w szkole (oddziale) dla uczniów niewidomych i słabo widzących - **od 8 do 10;**
- 3) w szkole (oddziale) dla uczniów z niepełnosprawnością ruchową - **od 8 do 12;**
- 4) w szkole (oddziale) dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim - **od 10 do 16;**
- 5) w szkole (oddziale) dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym - **od 6 do 8;**
- 5) w szkole (oddziale) dla uczniów z autyzmem i z niepełnosprawnościami sprzężonymi - **od 2 do 4.**

W przypadku, gdy u co najmniej jednego ucznia w oddziale występują niepełnosprawności sprzężone, podaną wyżej liczbę uczniów w oddziale można obniżyć o 2.

- 6) w szkole (oddziale) dla uczniów niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym - **od 10 do 16.**

W uzasadnionych przypadkach, za zgodą organu prowadzącego szkołę, liczba uczniów w oddziale może być niższa.

Ważne:

Przepisy prawa umożliwiają zatrudnianie, za zgodą organu prowadzącego, dodatkowych nauczycieli posiadających kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej w celu współorganizowania kształcenia specjalnego w szkołach i oddziałach ogólnodostępnych, a także zatrudnianie pomocy nauczyciela.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624, z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 228, poz. 1490, z późn. zm.).

ZAJĘCIA REWALIDACYJNE:

Szkoła ma obowiązek zorganizowania dla ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na określoną niepełnosprawność zajęć rewalidacyjnych.

Szkoły ogólnodostępne:

W roku szkolnym 2012/2013 w odniesieniu do klas: I i IV szkoły podstawowej, I gimnazjum, I szkoły ponadgimnazjalnej – dyrektor szkoły zapewnia 2 godziny zajęć rewalidacyjnych dla ucznia w tygodniu. W kolejnych latach szkolnych, powyższa regulacja ma zastosowanie do kolejnych klas.

W roku szkolnym **2012/2013** w odniesieniu do klas: II-III i V-VI szkoły podstawowej, II-III gimnazjum, II-III lub II-IV szkoły ponadgimnazjalnej, w roku szkolnym **2013/2014** w odniesieniu do klas: III i VI szkoły podstawowej, III gimnazjum, III i IV szkoły ponadgimnazjalnej – dyrektor szkoły, w uzgodnieniu z organem prowadzącym zapewnia zajęcia rewalidacyjne. Nie jest określona liczba godzin zajęć w tygodniu dla ucznia.

Szkoły specjalne:

W roku szkolnym 2012/2013 w odniesieniu do klas: I i IV szkoły podstawowej, I gimnazjum, I szkoły ponadgimnazjalnej – dyrektor szkoły zapewnia 10 godzin zajęć rewalidacyjnych dla oddziału w danym roku szkolnym. W kolejnych latach szkolnych, powyższa regulacja ma zastosowanie do kolejnych klas.

W roku szkolnym **2012/2013** w odniesieniu do klas: II-III i V-VI szkoły podstawowej, II-III gimnazjum, II-III lub II-IV szkoły ponadgimnazjalnej, w roku szkolnym **2013/2014** w odniesieniu do klas: III i VI szkoły podstawowej, III gimnazjum, III i IV szkoły ponadgimnazjalnej – dyrektor szkoły zapewnia 30 godzin zajęć rewalidacyjnych dla oddziału na cały etap edukacyjny.

Ważne:

W latach szkolnych 2012/2013 i 2013/2014 (w odniesieniu do techników również rok szkolny 2014/2015) obowiązują dwa rozporządzenia w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych.

**Rok szkolny 2012/2013: w stosunku do uczniów klas I i IV szkół podstawowych, klas I gimnazjów i klas I szkół ponadgimnazjalnych,
rok szkolny 2013/2014: w stosunku do uczniów klas I - II i IV - V szkół podstawowych, klas I-II gimnazjów i klas I – II szkół ponadgimnazjalnych**

obowiązuje

rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. z 2012r., poz. 2014).

Rok szkolny 2012/2013: w stosunku do uczniów klas II – III i V - VI szkół podstawowych, klas II -III gimnazjów i klas II - IV szkół ponadgimnazjalnych,

rok szkolny 2013/2014: w stosunku do uczniów klas III i VI szkół podstawowych, klas III gimnazjów i klas III, IV szkół ponadgimnazjalnych

obowiązuje

rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. z 2002 r. Nr 15, poz. 142, z późn. zm.)

Rok szkolny 2014/2015 w stosunku do wszystkich typów i rodzajów szkół (w technikach, w pełni zacznie obowiązywać od roku szkolnego 2015/2016, ze względu na czteroletni cykl kształcenia)

obowiązuje rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. z 2012r., poz. 2014).

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. z 2002 r. Nr 15, poz. 142, z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. z 2012r., poz. 2014).

KSZTAŁCENIE INTEGRACYJNE:

Liczba uczniów w oddziale integracyjnym:

powinna wynosić od 15 do 20, w tym od 3 do 5 uczniów niepełnosprawnych.

Ważne:

Uczniowie zagrożeni niedostosowaniem społecznym i uczniowie niedostosowani społecznie nie są uczniami z niepełnosprawnością i nie mogą być podstawą do utworzenia oddziału integracyjnego. W liczbie od 3 do 5 mieszczą się uczniowie wymienieni w części: **UCZNIOWIE Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ OBEJMOWANI KSZTAŁCENIEM SPECJALNYM.**

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624, z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 228, poz. 1490, z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach (Dz. U. z 2010 r. Nr 228, poz. 1489, z późn. zm.).

„Nauczyciel wspomagający”

W przedszkolach i szkołach integracyjnych oraz w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych z oddziałami integracyjnymi, **zatrudnia się dodatkowo nauczycieli posiadających kwalifikacje w zakresie pedagogiki specjalnej w celu współorganizowania kształcenia integracyjnego.**

Ważne:

W przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych, za zgodą organu prowadzącego, można zatrudniać dodatkowo nauczycieli posiadających kwalifikacje w zakresie pedagogiki

specjalnej w celu współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

PODRĘCZNIKI DLA UCZNIÓW NIEWIDOMYCH ORAZ SŁABO WIDZĄCYCH, NIESŁYSZĄCYCH I Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM:

Ministerstwo Edukacji Narodowej dofinansowuje podręczniki szkolne i książki pomocnicze przeznaczone dla uczniów niewidomych, słabo widzących, niesłyszących i z upośledzeniem umysłowym.

Wykonywane są adaptacje wskazanych przez szkoły tytułów podręczników szkolnych i książek pomocniczych, dostosowane do potrzeb uczniów niewidomych i słabo widzących.

Wersje elektroniczne podręczników wykonanych w systemie brajla zamieszczane są na stronie internetowej Ośrodka Rozwoju Edukacji w specjalnie opracowanym przez MEN systemie informatycznym, umożliwiającym dyrektorom szkół i placówek bieżące ich pobieranie oraz wydrukowanie w całości lub części, zgodnie z indywidualnymi potrzebami edukacyjnymi uczniów.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) - art. 71d.

Ważne:

Uczniowie niepełnosprawni, niezależnie od miejsca kształcenia, mają prawo do kształcenia specjalnego dostosowanego do ich indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychicznych.

Uczniowie niepełnosprawni mają możliwość realizowania zindywidualizowanego procesu kształcenia w formach i metodami dostosowanymi do ich indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz posiadanych predyspozycji psychofizycznych. Oznacza to, iż uczniowie niepełnosprawni, których poziom rozwoju intelektualnego funkcjonuje na poziomie normy wiekowej (np. niewidomi, niesłyszący, z niepełnosprawnością ruchową) oraz uczniowie z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, realizują podstawę programową kształcenia ogólnego taką samą jak uczniowie pełnosprawni, natomiast metody i formy pracy dostosowywane są adekwatnie do indywidualnych potrzeb dziecka.

Uczniowie z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz uczniowie ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, w których jedną z niepełnosprawności jest upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym lub znacznym, realizują odrębną podstawę programową kształcenia ogólnego.

II. POMOC PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNA.

KTO UDZIELA POMOCY PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNEJ:

Publiczne przedszkola, i oddziały przedszkolne zorganizowane w szkołach podstawowych, szkoły i placówki organizują i udzielają uczniom pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

NA CZYM POLEGA UDZIELANIE UCZNIOWI POMOCY PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNEJ:

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana uczniowi w przedszkolu, szkole i placówce **polega na:**

- **rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb** rozwojowych i edukacyjnych ucznia
- **zaspokajaniu indywidualnych potrzeb** rozwojowych i edukacyjnych ucznia
- **rozpoznawaniu indywidualnych możliwości** psychofizycznych ucznia,

wynikających w szczególności:

- 1) z niepełnosprawności;
- 2) z niedostosowania społecznego;
- 3) z zagrożenia niedostosowaniem społecznym;
- 4) ze szczególnych uzdolnień;
- 5) ze specyficznych trudności w uczeniu się;
- 6) z zaburzeń komunikacji językowej;
- 7) z choroby przewlekłej;
- 8) z sytuacji kryzysowych lub traumatycznych;
- 9) z niepowodzeń edukacyjnych;
- 10) z zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego, kontaktami środowiskowymi;
- 11) z trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą.

Z CZYJEJ INICJATYWY UDZIELANA JEST POMOC PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA:

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w przedszkolu, szkole i placówce jest udzielana z inicjatywy:

- 1) ucznia;
- 2) **rodziców ucznia;**
- 3) **dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki;**
- 4) nauczyciela, wychowawcy grupy wychowawczej lub specjalisty, prowadzącego zajęcia z uczniem;
- 5) **pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania lub higienistki szkolnej;**
- 6) poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej;
- 7) asystenta edukacji romskiej;
- 8) pomocy nauczyciela;

- 9) **pracownika socjalnego;**
- 10) **asystenta rodziny;**
- 11) **kuratora sądowego.**

W JAKIEJ FORMIE UDZIELANA JEST POMOC PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNA:

W szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana w trakcie bieżącej pracy z uczniem oraz w formie:

- 1) klas terapeutycznych;
- 2) zajęć rozwijających uzdolnienia;
- 3) zajęć dydaktyczno-wyrównawczych;
- 4) zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym;
- 5) zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej - w przypadku uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych;
- 6) warsztatów;
- 7) porad i konsultacji.

Ważne:

Klas terapeutycznych nie organizuje się w szkołach specjalnych.

W przedszkolu i placówce pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana w trakcie bieżącej pracy z uczniem oraz w formie:

- 1) zajęć rozwijających uzdolnienia;**
- 2) zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym;
- 3) porad i konsultacji.

Placówki, w rozumieniu przepisów ustawy o systemie oświaty to:

- 1) młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
- 2) młodzieżowe ośrodki socjoterapii;

3) specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze;

4) specjalne ośrodki wychowawcze;

5) ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze

oraz

6) placówki oświatowo-wychowawcze (placówki wychowania pozaszkolnego: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogródki jordanowskie, międzyszkolne ośrodki sportowe oraz szkolne schroniska młodzieżowe);

7) placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego oraz ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego, umożliwiające uzyskanie i uzupełnienie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych;

8) bursy i domy wczasów dziecięcych.

W szkołach dla dorosłych pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana w trakcie bieżącej pracy ze słuchaczem oraz w formie:

1) zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej;

2) porad i konsultacji;

3) warsztatów i szkoleń.

Ważne:

Korzystanie z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu, szkole i placówce jest dobrowolne i nieodpłatne.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczną organizuje dyrektor przedszkola, szkoły i placówki.

RODZAJE ZAJĘĆ Z ZAKRESU POMOCY PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ:

Zajęcia rozwijające uzdolnienia: organizowane są dla uczniów szczególnie uzdolnionych, oraz prowadzone z wykorzystaniem aktywnych metod pracy.

Liczba uczestników zajęć wynosi do 8.

Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze organizowane są dla uczniów mających trudności w nauce, w szczególności w spełnianiu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy

programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego. Liczba uczestników zajęć wynosi do 8.

Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne organizowane są dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub specyficznymi trudnościami w uczeniu się. Liczba uczestników zajęć wynosi do 5.

Zajęcia logopedyczne organizowane są dla uczniów z zaburzeniami mowy, które powodują zaburzenia komunikacji językowej oraz utrudniają naukę. Liczba uczestników zajęć wynosi do 4.

Zajęcia socjoterapeutyczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym organizowane są dla uczniów z dysfunkcjami i zaburzeniami utrudniającymi funkcjonowanie społeczne. Liczba uczestników zajęć wynosi do 10.

Ważne:

Godzina zajęć rozwijających uzdolnienia i zajęć dydaktyczno-wyrównawczych trwa 45 minut, a godzina zajęć specjalistycznych - 60 minut.

W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się prowadzenie zajęć specjalistycznych w czasie krótszym niż 60 minut, zachowując ustalony dla ucznia łączny tygodniowy czas tych zajęć.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) - art. 2, pkt 3, 3a, 5 i 7.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013r., poz. 532).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 maja 2011r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz. U. z 2011r. Nr 109, poz. 631).

III. PROFILAKTYCZNA OPIEKA ZDROWOTNA NAD UCZNIAMI.

Do realizacji statutowych zadań szkoła publiczna powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) - art. 67 ust. 1, pkt 4.

Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami realizowana jest w oparciu o przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej

finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.) oraz aktów wykonawczych do tej ustawy.

Obecnie, zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia *w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą*, profilaktyczną opiekę zdrowotną nad uczniem sprawują:

1. Lekarz podstawowej opieki zdrowotnej sprawujący opiekę zdrowotną nad uczniem na podstawie deklaracji wyboru lekarza podstawowej opieki zdrowotnej – w miejscu określonym w umowie o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.
2. Lekarz dentysta - w miejscu określonym w umowie o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.
3. Pielęgniarka środowiska nauczania i wychowania albo higienistka szkolna w znajdującym się na terenie szkoły gabinecie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W przypadku braku na terenie szkoły gabinetu profilaktyki i pomocy przedlekarskiej – w miejscu określonym w umowie o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej.

Świadczenia profilaktycznej opieki zdrowotnej realizowane przez pielęgniarkę środowiska nauczania i wychowania, zgodnie z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2009 r. *w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej* (Dz. U. z 2009r. Nr 139, poz. 1139), **obejmują:**

- 1) wykonywanie i interpretowanie testów przesiewowych;
- 2) kierowanie postępowaniem poprzewiewowym;
- 3) czynne poradnictwo dla uczniów z problemami zdrowotnymi;
- 4) sprawowanie czynnej opieki nad uczniami z chorobami przewlekłymi i niepełnosprawnością oraz realizacja zabiegów i procedur medycznych koniecznych do wykonania u uczniów w trakcie pobytu w szkole (na zlecenie lekarza sprawującego opiekę nad uczniem);
- 5) udzielanie pomocy przedlekarskiej w przypadku nagłych zachorowań, urazów itp.;
- 6) doradztwo dla dyrektora szkoły w sprawie warunków bezpieczeństwa uczniów; organizacji posiłków i warunków sanitarnych w szkole;
- 7) prowadzenie u uczniów szkół podstawowych grupowej profilaktyki fluorkowej;
- 8) udział w planowaniu, realizacji i ocenie edukacji zdrowotnej.

Ważne:

Testy przesiewowe obejmują m.in. testy do wykrywania zaburzeń rozwoju fizycznego, w tym pomiary: wysokości i masy ciała wraz z określeniem współczynnika masy ciała BMI.

Przy ustalaniu liczby uczniów objętych profilaktyczną opieką zdrowotną przez jedną pielęgniarkę, higienistkę szkolną albo położną należy brać pod uwagę typ szkoły, a w przypadku szkół, do których uczęszczają niepełnosprawni — ich liczbę i stopień niepełnosprawności.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą (Dz. U. z 2009r. Nr 139, poz. 1133).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2009 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2009r. Nr 139, poz. 1139, z późn. zm.) - załącznik nr 4.

IV. ORGANIZACJA BEZPŁATNEGO DOWOZU UCZNIÓW, W TYM UCZNIÓW NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

Wychowanie przedszkolne:

Droga dziecka pięcioletniego z domu do najbliższego publicznego przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej lub do publicznej innej formy wychowania przedszkolnego nie powinna przekraczać 3 km.

Jeżeli droga dziecka pięcioletniego z domu do najbliższego publicznego przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej lub publicznej innej formy wychowania przedszkolnego przekracza 3 km, obowiązkiem gminy jest zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu dziecka lub zwrot kosztów przejazdu dziecka i opiekuna środkami komunikacji publicznej, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice.

Obowiązek gminy dotyczy także **dziecka w wieku 6 lat**, które w latach szkolnych 2012/2013 i 2013/2014 nie rozpocznie spełniania obowiązku szkolnego. Kontynuuje ono wówczas przygotowanie przedszkolne w przedszkolu, oddziale przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej lub w innej formie wychowania przedszkolnego.

Obowiązkiem gminy jest zapewnienie niepełnosprawnym dzieciom pięcioletnim oraz dzieciom objętym wychowaniem przedszkolnym na podstawie art. 14 ust. **1a (mającym odroczenie spełniania obowiązku szkolnego)** bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższego przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej, innej formy wychowania przedszkolnego lub ośrodka umożliwiającego dzieciom, z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, a także dzieciom z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację obowiązku rocznego przygotowania

przedszkolnego, albo zwrot kosztów przejazdu ucznia i opiekuna na zasadach określonych w umowie zawartej między wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) i rodzicami, opiekunami lub opiekunami prawnymi, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice, opiekunowie lub opiekunowie prawni.

Ważne:

art. 14 ust. 1a: W przypadku dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wychowaniem przedszkolnym może być objęte dziecko w wieku powyżej 6 lat, nie dłużej jednak niż do końca roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 10 lat. Obowiązek szkolny tych dzieci może być odroczony do końca roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 10 lat (od 1 września 2014 roku obowiązek szkolny może być odroczony do końca roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 8 lat).

Obowiązek szkolny, obowiązek nauki:

Gmina ma obowiązek zapewnić bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu, lub zwrot kosztów przejazdu środkami komunikacji publicznej, jeżeli droga dziecka z domu do szkoły przekracza ustawowe odległości:

**3 km - w przypadku uczniów klas I-IV szkół podstawowych,
4 km - w przypadku uczniów klas V i VI szkół podstawowych
oraz uczniów gimnazjów.**

UCZNIOWIE Z NIEPELNOSPRAWNOŚCIĄ:

Obowiązkiem gminy jest:

- 1) zapewnienie uczniom niepełnosprawnym, posiadającym orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej i gimnazjum, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym - także do najbliższej szkoły ponadgimnazjalnej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 21. roku życia;
- 2) zapewnienie dzieciom i młodzieży, posiadającym orzeczenie z uwagi na upośledzenie umysłowe w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do ośrodka umożliwiającego tym dzieciom i młodzieży realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia;
- 3) zwrot kosztów przejazdu ucznia, oraz jego opiekuna do szkoły lub ośrodka, na zasadach określonych w umowie zawartej między wójtem (burmistrzem,

prezydentem miasta) i rodzicami, opiekunami lub opiekunami prawnymi ucznia, jeżeli dowożenie i opiekę zapewniają rodzice, opiekunowie lub opiekunowi prawni.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) - art. 14a ust. 2 - 4, art. 17 ust. 3a pkt 1-3.

W SYSTEMIE EDUKACJI ZAKRES I FORMY USŁUG OFEROWANYCH UCZNIOM Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI OKREŚLONE ZOSTAŁY W PONIŻSZYCH PRZEPISACH PRAWA OŚWIATOWEGO:

- ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.);
- rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. z 2008r. Nr 173, poz. 1072);
- rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008r. w sprawie sposobu i trybu organizowania indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz. U. z 2008r. Nr 175, poz. 1086);
- rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 3 lutego 2009r. w sprawie organizowania wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci (Dz. U. z 2009r. Nr 23, poz. 133);
- rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013r, poz. 532);
- rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2013r., poz. 199);
- rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach (Dz. U. z 2010r. Nr 228, poz. 1489, z późn. zm.);
- rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. Nr 228, poz. 1490, z późn. zm.);
- rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 kwietnia 2013r. w sprawie warunków i sposobu organizowania zajęć rewalidacyjno –

wychowawczych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim;

- rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. z 2007r. Nr 83, poz. 562, z późn. zm.).

V. ZAPEWNIENIE BEZPIECZNYCH I HIGIENICZNYCH WARUNKÓW NAUCZANIA, WYCHOWANIA I OPIEKI.

Organ prowadzący szkołę lub placówkę sprawuje nadzór nad działalnością w zakresie spraw finansowych i administracyjnych.

Nadzorowi organu prowadzącego podlega w szczególności **przestrzeganie obowiązujących przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników i uczniów.**

Dyrektor szkoły lub placówki jest kierownikiem zakładu pracy w rozumieniu Kodeksu pracy, wykonuje zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom i nauczycielom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę lub placówkę.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.)- art. 34a ust. 1 i 2 pkt 2; art. 39 ust. 1 pkt 5a i ust. 3.

Dyrektor zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki pobytu w szkole lub placówce, a także bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez szkołę lub placówkę poza obiektami należącymi do tych jednostek.

Dyrektor co najmniej raz w roku, dokonuje kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły oraz określa kierunki ich poprawy.

Z kontroli sporządza się protokół, który podpisują osoby biorące w niej udział. Kopię protokołu dyrektor przekazuje organowi prowadzącemu.

Dyrektor szkoły zapewnia bezpieczeństwo na terenie wokół szkoły i placówki.

W pomieszczeniach zapewnia się właściwe oświetlenie, wentylację i ogrzewanie, ciepłą i zimną wodę oraz środki higieny osobistej.

Wyposażenie szkoły posiada odpowiednie atesty lub certyfikaty.

Prowadzenie zajęć odbywa się pod nadzorem upoważnionych do tego osób.

Przerwy w zajęciach uczniowie spędzają pod nadzorem nauczyciela.

Plan zajęć dydaktyczno – wychowawczych powinien uwzględniać potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia.

W pomieszczeniach szkoły lub placówki zapewnia się uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych.

Niedopuszczalne jest prowadzenie jakichkolwiek zajęć bez nadzoru upoważnionej do tego osoby.

Plany ewakuacji umieszcza się w widocznym miejscu, drogi ewakuacyjne oznaczają się w sposób wyraźny i trwałe.

W czasie zawodów sportowych organizowanych przez szkołę lub placówkę uczniowie pozostają pod opieką osób do tego upoważnionych.

Stopień trudności i intensywności ćwiczeń dostosowuje się do aktualnej sprawności fizycznej i wydolności ćwiczących.

Urządzenia do ćwiczeń, których przemieszczenie może stanowić zagrożenie dla zdrowia ćwiczących, są mocowane na stałe.

Stan techniczny urządzeń i sprzętu sportowego jest sprawdzany przed każdymi zajęciami.

Dyrektor szkoły prowadzi rejestr wypadków oraz omawia z pracownikami ich przyczyny oraz ustala środki niezbędne do zapobieżenia im.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69, z późn. zm.).

Bezpieczeństwo w statutach szkół i placówek:

Na przykład:

Załącznik Nr 1 – Statut przedszkola

§ 2 ust. 1 pkt 3 i 4 i § 11

Statut przedszkola określa sposób sprawowania opieki nad dziećmi w czasie zajęć w przedszkolu oraz w czasie zajęć poza przedszkolem,

szczegółowe zasady przyprawdzania i odbierania dzieci z przedszkola przez rodziców (prawnych opiekunów) lub upoważnioną przez nich osobę zapewniającą dziecku pełne bezpieczeństwo.

Statut przedszkola określa zakres zadań nauczycieli oraz innych pracowników, w tym zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez przedszkole.

Załącznik Nr 2 – Statut szkoły podstawowej

§ 2 ust. 1 pkt 2 i § 11

Statut szkoły określa w szczególności sposób wykonywania zadań szkoły, z uwzględnieniem optymalnych warunków rozwoju ucznia, zasad bezpieczeństwa oraz zasad promocji i ochrony zdrowia.

Statut szkoły określa zakres zadań nauczycieli oraz innych pracowników, w tym zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę.

Załącznik Nr 3 – Statut gimnazjum

§ 2 ust. 1 pkt 2 i § 13

Statut gimnazjum określa sposób wykonywania zadań gimnazjum, z uwzględnieniem optymalnych warunków rozwoju ucznia, zasad bezpieczeństwa oraz zasad promocji i ochrony zdrowia.

Statut gimnazjum określa zakres zadań nauczycieli oraz innych pracowników, w tym zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez gimnazjum.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r. Nr 61, poz. 624, z późn. zm.).

Nauczyciel obowiązany jest:

rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, w tym zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.) - art. 6.

VI. DOKUMENTOWANIE PRZEBIEGU NAUCZANIA ORAZ DZIAŁALNOŚCI WYCHOWAWCZEJ I OPIEKUŃCZEJ PRZEDSZKOLA, SZKOŁY, PLACÓWKI.

Przedszkole i szkoła podstawowa, w której zorganizowano oddział przedszkolny prowadzi:

- dziennik zajęć przedszkola dla każdego oddziału.

Szkoła podstawowa i gimnazjum prowadzi:

- księgę ewidencji dzieci podlegających obowiązkowi szkolnemu, zamieszkałych w obwodzie szkoły.

Szkoła prowadzi:

- księgę uczniów,
- dziennik lekcyjny dla każdego oddziału,
- arkusz ocen dla każdego ucznia,
- w szkołach dla młodzieży księgi arkuszy ocen uczniów urodzonych w jednym roku, którzy ukończyli lub opuścili szkołę, w szkołach dla dorosłych księgi arkuszy ocen zawierające ułożone w porządku alfabetycznym arkusze ocen słuchaczy, którzy w danym roku szkolnym ukończyli lub opuścili szkołę,
- dziennik zajęć świetlicy (o ile została zorganizowana).

Specjalny ośrodek szkolno – wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii, bursa, dom wczasów dziecięcych prowadzi:

- księgę wychowanków,
- dziennik zajęć wychowawczych dla każdej grupy wychowawczej,
- dzienniki innych zajęć, jeżeli jest to uzasadnione koniecznością dokumentowania przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej.

Przedszkole, szkoła i placówka prowadzą odpowiednio:

- dzienniki zajęć dydaktyczno – wyrównawczych,
- dzienniki zajęć specjalistycznych,
- dzienniki zajęć rewalidacyjno – wychowawczych dla każdego zespołu uczniów lub dzienniki indywidualnych zajęć rewalidacyjno – wychowawczych,
- dzienniki indywidualnych zajęć wychowania przedszkolnego,
- dzienniki indywidualnego nauczania.

Nauczyciel prowadzi dziennik realizowanych w szkole zajęć i czynności, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela.

Dokumentację przebiegu nauczania stanowią także:

- uchwały rady pedagogicznej dotyczące klasyfikowania i promowania uczniów oraz ukończenia szkoły,
- zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki,
- pisemne prace kontrolne i egzaminacyjne słuchaczy szkół dla dorosłych prowadzonych w formie zaocznej.

Pedagog, psycholog, logopeda lub doradca zawodowy zatrudniony odpowiednio w przedszkolu, szkole lub placówce prowadzi dziennik, do którego wpisuje:

- tygodniowy plan swoich zajęć,
- zajęcia i czynności przeprowadzone w poszczególnych dniach,
- imiona i nazwiska dzieci, uczniów lub wychowanków objętych różnymi formami pomocy, w szczególności pomocy psychologiczno – pedagogicznej,
- informacje o kontaktach z osobami i instytucjami, z którymi współdziała przy wykonywaniu swoich zadań.

Ważne:

Przedszkole, szkoła i placówka gromadzi, w indywidualnej teczce, dla każdego dziecka, ucznia lub wychowanka objętego pomocą psychologiczno – pedagogiczną dokumentację badań i czynności uzupełniających prowadzonych w szczególności przez pedagoga, psychologa, logopedę, doradcę zawodowego i lekarza.

Podstawa prawna

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. z 2002r. Nr 23, poz. 225, z późn. zm.).

VII. NADZÓR PEDAGOGICZNY DYREKTORA SZKOŁY.

Dyrektor szkoły lub placówki publicznej:

- opracowuje na każdy rok szkolny plan nadzoru pedagogicznego,
- przedstawia plan nadzoru pedagogicznego radzie pedagogicznej w terminie do dnia 15 września roku szkolnego, którego dotyczy plan,
- przedstawia radzie pedagogicznej wnioski i wyniki ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego do 31 sierpnia każdego roku.

W planie nadzoru pedagogicznego uwzględnia w szczególności:

- ewaluacji wewnętrznej,
- kontrolę przestrzegania przez nauczycieli przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek,
- szkolenia i narady dla nauczycieli.

Ważne:

W przedszkolu, szkole lub placówce przeprowadzana jest przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny ewaluacja zewnętrzna, w wyniku której określony zostaje poziom spełnienia przez przedszkole, szkołę lub placówkę wymagań państwa. Przedszkole, szkoła lub placówka wykorzystuje wyniki ewaluacji zewnętrznej do doskonalenia jakości swojej pracy.

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2009r. Nr 168, poz. 1324).

VIII. KWALIFIKACJE KADRY PEDAGOGICZNEJ.

Kwalifikacje wymagane od nauczycieli do nauczania przedmiotu lub rodzaju prowadzonych zajęć określają przepisy rozporządzenia *Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli* (Dz. U. z 2009r. Nr 50, poz. 400, z późn. zm.).

IX. ZGODNOŚĆ STATUTÓW PRZEDSZKOLI, SZKÓŁ I PLACÓWEK Z OBOWIĄZUJĄCYMI PRZEPISAMI PRAWA.

Dyrektor odpowiednio przedszkola, szkoły i placówki zobowiązany jest do monitorowania zmian w przepisach prawa oświatowego, w celu bieżącego uaktualniania wewnątrzszkolnej dokumentacji.

Projekt zmian w statucie przygotowuje rada pedagogiczna i przedstawia do uchwalenia radzie szkoły lub placówki.

Ważne:

W szkołach i placówkach, w których rada szkoły nie została powołana, jej zadania wykonuje rada pedagogiczna.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) - art. 42 ust. 1, art. 52 ust. 2.

X. PRAWIDŁOWE WPROWADZANIE DANYCH O LICZBIE I RODZAJU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI UCZNIÓW DO SYSTEMU INFORMACJI OŚWIATOWEJ.

Na stronie Ministerstwa Edukacji Narodowej znajdują się obszerne informacje na temat zmodernizowanego Systemu Informacji Oświatowej, aktualizowane i uzupełniane na bieżąco.

Omówienie roli i obowiązków dyrektorów szkół i placówek w zmodernizowanym SIO zawiera prezentacja, która znajduje się pod adresem:

http://s340887347.domenastandardowa.pl/sio2pliki/pazdziernik_2.pdf

Ważne:

Prawidłowość wprowadzanych do sytemu Informacji Oświatowej danych o uczniach ma kluczowe znaczenie dla wysokości części oświatowej subwencji ogólnej dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego. Szczególnie ważną jest ta prawidłowość przy wprowadzaniu do bazy SIO uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, dla których nalicza się zwiększone środki finansowe. Błędne dane w SIO skutkują nieprawidłowym naliczeniem w/w subwencji. Wskazując na powyższe, należy wnikliwie przeanalizować posiadane orzeczenie i prawidłowo wskazać tytuł, z jakiego zostało wydane.

Podstawy prawne:

Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. z 2011r. Nr 139, poz. 814).

Nowelizacja ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej ustawa z dnia 27 lipca 2012r. o zmianie ustawy o systemie informacji oświatowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012r., poz. 941).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 marca 2012 r. w sprawie minimalnych wymagań technicznych dla sprzętu przeznaczonego do obsługi oprogramowania służącego prowadzeniu lokalnych baz danych SIO, udostępnianego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, warunków technicznych, jakie powinno spełniać inne niż udostępniane przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oprogramowanie służące prowadzeniu lokalnych baz danych SIO, wydawania certyfikatu zgodności z SIO, a także warunków technicznych przekazywania i pozyskiwania danych z bazy danych SIO (Dz. U. z 2013r., poz. 321).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie procedury weryfikacji dostępu do bazy danych systemu informacji oświatowej (Dz. U. z 2012r., poz. 466).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych dziedzinowych gromadzonych w systemie informacji oświatowej oraz terminów przekazywania niektórych danych do bazy danych systemu informacji oświatowej (Dz. U. z 2012r., poz. 1547).